فاكتەرەكاراكانی دروست نەبوونی دەوڵەتی كوردی

نوسینی كەمال ابوبكر كريم

ئەو فاكتەرانەی تا ئەم ساتەی وەك هۆكارێكی چەسپاو (مپبت)و هەندێكیش لەو فاكتەرانەی كە فاكتەری گۆڕاون (متغیر) بەڵام تا ڕادەیەكی زۆر كاریگەریان هەبوە لە سەر دروست نەبوونی دەوڵەتی ناسیۆنالی (نەتەوەیی) كوردی یان دەوڵەتی سەربەخۆی كوردستانی لە مێژوویەكی دوورەوە تا سەرەتای چەرخی بیست ویەك .

وەك بنەما لەم خاڵانەدا دیاری دەكەین و دەشێ هەر هۆكارێك و خاڵێكیش هەڵگری دەیان لێكۆڵینەوەو شیكردنەوەو ڕاڤەكردن بێت لە دیدی ئایدۆلۆژیكی (فكری) ودیدی سیاسی و مێژوویی جیۆپۆلۆتیكی ئابووری نەتەوەیی و نێودەوڵەتی و هتدەوە .

لە دوای ڕوخانی دەسەڵاتی گرنگ و گەورەو فراوانی میدیەكانەوە (650پ.ز) (55 پ.ز) ستراكچەری كەلتوری و فەرهەنگی ئاینی و مەزهەبی و جوگرافی و ئابوری و سایكۆلۆژی سیاسی و   هتدی تاكی كوردی و كۆمەڵایەتی (أجتیماعی)كوردی شێواوە وپێویستی بە دەیان بانكی زانیاری لێكۆڵینەوەو بنەمای تیرۆزەكردنی ئەكادیمی و ناوەندی زانستی كوردستانی هەیەبكرێتەوە بۆ   دراسەكردن لەسەر خوێندنەوەی نوێ و ڕاڤەكردنی نوێ و پڕۆژەی نوێ بۆ ستراتیژی بزوتنەوەی   ڕزگاری خوازی كوردستان (حركە التحرریە الكردستانیە) بۆ خوێندنەوەی لایەنی خود (ژا تی)   كوردستانی و خوێندنەوەو كاركردن لە سیستمی نێودەوڵەتی و سیستمی نوێ ی جیهانگیری بۆیە   بەم چەند خاڵە بە كورتی هۆكارەكان دەخەینە ڕوو.

هۆكارەكانی ڕوخاندنی كۆمەڵایەتی كوردستان:-

أ-دابەش كردن و داگیر كردنی كوردستان لە ڕوی مێژویی و وە بەبەردەوامی تا ئێستا چ لە نێوان شیعەو سونە (سەفەوی فارس شیعی و عوسمانی سونی توركی لە مێژووی تازەدا(1514ز)) دواترپەیمان نامەی لۆزانی سەرەتای چەرخی بیست وە دابەش كردنی كوردستانی عوسمانلی بەسەر سێ وڵاتی   وەك (توركیا – سووریا – عێراق) دوای جەنگی جیهانی یەكەم وە پشتگیری كردنی كۆمەڵگەی نێودەوڵەتی ئەو دەم وە بەیاسایی كردنی لە لایەن (عصبە الامم) ی ئەو كاتەوە واتە لەت كردنی خاكەكەیی و دابەش كردنی نەتەوەكەو لكاندنیان بە وڵاتانی دروست كراوەوە .

1-پێگەی (مو قع) گرنگی كوردستان لە ڕۆژهەلاتی ناڤین كە داگیركەرانی كوردستان ڕاستەو خۆ و دەوڵەتە پیشەسازیە گەورەكانیش ناڕاستەوخۆ سودی لێوەردەگرن لە ڕوی (سامانی سروشتی وەك نەوت و كانزای ترو گۆگرد ، گازی سروشتی .... هتد)

2-پلەی ئەوپەڕی ئاست نزمی و هۆشیاری نەتەوەیی نیشتمانی (كوردستانی)تاكی كوردی بۆ   كێشە پیرۆزەكەی ئەمەش خۆی لە نەبەستنەوەی پیرۆزی خاك و پیرۆزی ئاینی نەتەوەیی و زمانی نەتەوەیی كەلتوری نەتەوەیی دا دەبینێتەوە واتە لە رابردوودا پڕۆژەی تیۆری دەسەڵاتی كلاسیكی (كاریزمی)بە شێوەی ڕزگاركەر(منقژ) نەبووە خاك یازەوی كوردستانیش وەك زەمینی مقدس و پیرۆز كراو سەیری نەكراوە لە دەقێكی پیروز كراوی بان ئاسمانی و زەمینی دەسەڵاتە بچووك و نەگەیشتوو پڤ دراوەكانی كوردستان لە مێژووی میرنیشینەكان و ئێستادا لە مێژوودا ئاین و مەزهەب چانسی نەبوونی دەسەڵاتی كوردی گرتە ئەستۆی خۆی وەك لەمپەرێك جگە لە ناوچەیی بوون سیستمی فیدراڵیستی لە مێژووی زۆر نوێشدا ئایدیای شێواو و چەواشە   كراو نەبوونی كاریزمانی فیعلی زاڵبوونی خێڵ و خێڵ گەرایی ناوچە گەرێتی بەسەر گوتاری سیاسی كوردی دا عەقڵی خێڵ و ناچە گەرێتی ،گەلان و نەتەوە وەسەر دەستە داگیر كەرەكانی كوردستان بە خۆیان و كەلتوری نەتەوەیی و ئاینی و مەزهەبی شۆڤێنێتی یان لە گەڵ حكومەت و دامەزراوە دەوڵەتیە عەسكەر تاریەتەكانیان كە سستمی (استبدادی استگانی)ڕۆژهەڵاتی كۆلۆنیالستی كلاسیكی بە سەر كوردستانی كۆلۆنی كراو (مستعمرە)بەستراوەی كوردستان لە ڕوی زومینی و ئابووری فەرهەنگی و ئاینی بەوانەوە وەك پرۆسەیەكی سیاسی و یاسایی چەسپاو هەمیشەیی .

3-نەبونی سیستمی ڕونی كۆمەڵایەتی كۆمەڵگەی نیشتە جێی كوردی كە زۆرینەی كەلتوری ڕەوەندو خێڵ و دەرەبەگ و ئاغا پیاوی ئاینی و شێخی تەریقەتە جیاوەزەكان بوون ئەگەر سەركردەش دڵسۆزو بەهێز بوبێ بەڵام پێكهاتەی ناوەوەی كۆمەڵایەتی كۆمەڵگە هۆرمۆنیەتی تەفاعول كردنی تیا نەبوە بەوەش پەیوەندیە خێڵەكی ڕەوەندی ناوچەیی و ئاینی و مەزهەبیەكان نەتەوەی دابەش كردوە بۆ كۆمەڵێ هێزی بچوك و جیاوازو دژ بە یەك .

4- ستراتیژی چەك كردنی ڕۆح و كۆمەڵگەو تاك و ئاینی و مەزهەب و دەسەڵاتی ناوچەیی لە لایەن ،داگیر كەرانی تورك و فارس و عەرەب هەروەها ستراتیژی (ترحیل)كۆچ پێكردنی زۆرە ملێ ی كورد لە شوێنگەی خۆیان لە شوێنیان نیشتەجێ كردنی (عەرەب،تورك،فارس)و سیاسەتی   (تهجیر)ی كورد بۆ شوێنە دورە دەستەكانی ناوچەكانی تورك و عەرەب و فارس بەكارهێنانی ئەو زەویە لە لایەن داگیر كەرەوەو چۆك پێدادانی ئەو توێژە یا

خێڵەی کورد کە هیجرەتی پێکراوەو دەستەمۆ کردنی یا توانەوەیان و ڕازی کردنیان ئەمەش فاکتەری پەرتە وازە کردنی کوردو پێکهاتە کۆمەڵایەتی ونەتەوەیەکەی تێکشکاندەوە .

5- نەبونی پرۆژەی ستراتیژی چەسپیوی ڕزگاری خوازی بزوتنەوەو سەرکردەکانی جولاَنەوەی کوردی کەنەبونی پارتی سیاسی بوە لەمێژوودا یان سەرکردەی بێ پارت و ناوچە گەرو خێڵ گەر بوە وە نەخوێندنەوەی هێزو توانای خودو دوژمن و نەناسین و تێنەگەیشتن لە جیهانی دەرەوەی خۆی بۆ پەیوەندی و توانا فیزێکی لۆجستی و سیاسی هتدەکانی ئەمەش خۆی لە خۆیدا بەهۆی ئاین یا مەزهەب کەمینەتەوەو گوێ نەدان بەو کەمینانەی کوردستان بوە بۆ بەشداری نەکردنی کارای لە بزوتنەوەی ڕزگاری خوازی کوردستاندا .

ب- هۆکاری جیۆپۆلۆتیك:- (کوردستان کەوتۆتە بەشی ڕۆژئاوای کیشوەری ئاسیا (هەموو پارچەکانی)یەك وولاَتەو یەك خاکە وەزۆرینەی دانیشتوانەکەی لەنەتەوەی کوردو نەتەوەکانی تری وەك (تورك ،فارس،عەرەب،ئەرمەن ،ئاسوری ،کلدانی ....) تێ دا دەژی وە هیچ لەمپەرێك وەبەربەستێکی سروشتی نیە تەنانەت لە ڕوی نەتەوەو مرۆڤ و ئاوو هەواو شتی ترەوە سەرەڕای ئەودابەش کردن و داگیر کردن و لەت لەت کردنیشی نەتوانراوە لە تەلباندێك زیاتر یان پردێك یان چەند بازگەو قولەیەکی سوپای زیاتر هیچ ئامرازێکی جیا کردنەوەی لەیەکتر لە لایەن داگیر کەرانەوە بۆ نەکراوە لە هەموو دابەشکردنەکانیدا بە تایبەتی لە دابەش کردنی (1514ز)چالدێرانی عوسمانی وسەفەوی و هەردوو پەیمان نامەی (1639 ز) ئەرز ڕۆم و زەهاو و پەیمان نامەی لۆزانی (1923 ز) تا ئێستا پەیوەندی خوێنی و نەتەوەیی و عەشایەری لە نێوان هەموو کوردەکانی سنوری هەرچوار پارچەکەدا هەیەو بەردەوام دەشێ سنوری هەرچوار پارچەکە لەناوەوە سەنتەری نەتەوایەتی پێکهاتەی نەتەوەی کورد بن .

کوردستان جێگەیەکی ستراتیژی و نزیکی لەکەنداوی (فارس-عەرەب) و دەریای سپی ناوەڕاست داگیر کردوە وە بەرینی زەوی وڵاتەکەو درێژبونەوەی ڕوبەرەکەی ئاوو هەواکەشی هەمە چەشنەیە بۆتە هۆی بەرهەم هێنانی کشتوکاڵی جۆراو جۆرو سامانی دەغڵ و دان و دارستان و میوەو لەوەڕگایەو بەهۆی بوونی کانزای ژێرزەوی وەك نەوت و گۆگرد گازی سروشتی سەرچاوەی ئاوو بەهۆی ئەوەی لە کۆندا ڕویەکی ترانزێتی هەبووە لەهەرێمی ڕۆژهەلاَتی ناڤین دا بۆتە وڵاتێکی خنکێنراو بە تایبەت دوای دابەشکردنی لۆزان بۆ نەتەوەو گەلانی ناوی دۆخێکی وا خراپی بۆ دروست بوە کە هەمیشە دوژمنانی کۆلۆنیالی دەوروپشتی بتوانن بەئاسانی کۆنترۆڵی بکەن بەلاَم بۆ خودی جولاَنەوەی نەتەوەیی کوردو خەڵکی کوردستان مۆتەکەیەکی قورسە بۆیە تا ئێستا جولاَنەوەی نیشتمانی کوردسان نەیتوانیوە لە ڕوی تیۆری و پراکتیکەوە ئاسایشی نەتەوەیی دروست بکات و بپارێزێت فاکتەری جیۆسیاسی دەورێکی چارەنوس سازو کاریگەرو یەکلاکەرەوە دەبینێ لە چارەنوسی گەلاندا بە پێی تیۆرە جیۆپۆلۆتیکەکان کوردستان وڵاتێکی داخراوە بێ دەربازگەیە و لە هەرچوار لاوە بە دوژمن دەورەدراوە وەك بانەیەك داخراوە و زەویەکی بێ دەروازەیە.

1- لە دوای لۆزانەوە سیاسەتی تتریك و تعریب و تفریس و تهجیر وترحیل گەلێ ناوچەی یاشاری ستراتیژی کوردی لە ڕوی دیمۆگرافیەوە گۆڕیوە کەئەمەش کارێکی قورس و گرنگە لە ئەستۆی شۆڕشی کوردستان کەهاوکێشەی هاوسەنگی هێزی شۆڕشی کوردو دەوڵەتی داگیر کەری گۆڕیوە نەبونی پاڵپشتێکی دەریایی لە هیچ لایەکی کوردستانەوە نیشتمان و گەلەکەی خنکاندوە دابەش کردنی کوردستان و لکاندنی هەرپارچەیەك بەنەتەوەکانی ناویەوە بەکردنە بەشی بەسەر چەند دەوڵەتێکی دەستکردا و لە هەریەك لەو وڵاتانەدا نیشتمانی کورد بچوکترو نەتەوەکەشی لەچاو نەتەوەیی سەردەستە کەمینە بەئەمەش فاکتەری بێ هێزی شۆڕشی کوردستان بوە بۆ سەرکەوتن چونکە بزاڤی ڕزگاری خوازی کورد هێزی فیزیکی نەتەوەی کوردی لێکەم بۆتەوەو هەروەها پاڵپشتی لوجستیکی بیانی و ناوخۆی لێکەم بۆتەوەو ئەمە بۆتە هۆی دابەش بونی ستراتیژی بزاڤی ڕزگاری خوازی کوردو پێنەگەیشتنی شۆڕشی ڕزگاری نیشتمانی کوردستان بە ئامانجی یەکگرتنەوەی نەتەوەو نیشتمان لە سیاسەتی نێودەوڵەتیش دا تا ئەم ساتە وەختەی بزاڤی کوردی بەکارت بەکارهاتوە هەمیشە پوکاوەتەوە چونکە دابەش بونی نیشتیمانەکە کەلتورو فەرهەنگ و زمانی هاوبەش ومێژووی هاوبەش و ڕۆشنبیری هاوبەش دابەش بوەوە داگیر کەرانیش زیاد لە وڵات و نەتەوەو حکومەتێ بوە هەمیشە هەماهەنگی دوژمنان بەهێزتر بوە لە هەماهەنگی شۆڕشی ڕزگاری خوازی کوردستان بەشێوەی گشتی و بەشێوەی شۆڕشی پارچەی هەرێمی.

ج-هۆکاری ئابوری:- بواری ئابوری یان داهاتی نەتەوە بەشێکی گرنگە بۆپێك هاتەی ژیانی کۆمەڵگە لە ڕوی سەرخانی ئابوری و ژێرخانی ئابوری یەوەکە گرنکترین هۆکارە لە دیاری کردنی چۆنێتی پێك هاتنی کۆمەڵ و سیستم پرۆسەی گەشە کردن و پێشکەوتن کوردستان ئابوری یەکی سروشتی و کانزایی و دارستانی و ئاویە هەروەها ناوچە شاخاویەکانی زیاتر لە نیوەی تۆپۆگرافیای کوردستان پێك دێنێ واتە دوای نەوت و کشتوکاڵ گەورە ترین کەرتی ئابوری پێك دێنێ بەلاَم شێوەی بەرهەم هێنان لە کوردستان شێوەی بەرهەم هێنانی دواکەوتوتر لە شێوەی بەرهەم هێنانی ئاسایی لە بەر نەبونی سیستمی ئابوری جێگیر بۆیە ئابوریەکەی سیفەتێکی ئەوتۆ وەردەگرێ وەك یەك بەڕێوە ناچێت چونکی کوردستان لە هەموو پارچەکانی دا بە سیاسەتێکی پیلان بۆ داڕێژراو بە شێوەیەکی پاسیڤستی بەڕێوە دەچێت ئابوریەکەی زیاتر لە سەر کشتوکاڵ و ئاژەڵ داری ووردە بازرگانی یە هەرچی

ناوچەی نەوت و کارگەی پیشە سازی یە دەکەونە ژێردەوڵەتە داگیر کەرەکانەوە بۆیە چینی پیشەیی و توێژی تایبەتی پیشە سازی کۆمەڵایەتی بەسروشتی پێك نایەت و هۆشیاری لە هەناوی بەرهەمی خۆماڵیدا لە دایك نەبێت ئەمەش ناسروشتی پێك هاتەی چینایەتی کۆمەڵایەتی کوردی پێك دێنێ کە کارئەکاتە سەر ڕەوشە سیاسیەکەی .

د-هۆکاری کۆمەڵایەتی:- ئەم هۆکارە هێندە کاریگەرانە سایکۆلۆژیاو باری ویژدانی ئەخلاقیەتی کۆمەڵگەی کوردی داگیر کردوە بە جۆرێك ئاراستەش ئەکرێ بە پیلانی داگیر کەران هەمیشە 1- دەسەڵاتی هۆزو خێڵ 2-دەسەڵاتی میرنشینە بچوکەکان (أمراو) 3-دەسەڵاتی شێخەکان،شێخی تەریقەتەکان (قادری،سادات،نەقشی،بگداشی) سەرەك خێڵەکان کە بزاڤی ڕۆشنبیری ورۆشنگەری و سیاسی ناسێۆنالستی کوردی بێ گیان و جەستە کردووە .

مانەوەی پەیوەندیە کۆن و بەسەر چوەکان و شێوەی بەهەم هێنانە دواکەوتوەکان وە دەمارگیری هۆزەکان و ناوچەیی و پەرستنی تاکە کەسی بودەڵەو باوەڕکردنی زیاد لە ڕادە بەدەر بە تاکەکەس و بونی چەندین ئاین و مەزهەبی جیا جیای ناو کۆمەڵگە وەك ئاینی (بەهائی و کاکەیی و ئێزدی)،وەبونی مەزهەبەکانی شیعەو سونە لە کوردستانداو بونی هەندێ کەمینە نەتەوەی تری کوردستان و ئاینی جیاوازی وەك (دیان ،جولەکە..هتد) بونی ناکۆکی نێوانیان و جیاوازی خستنە نێوانیانەوە بەفیتی دوژمنان بۆ جیاوازی هاوبەش نەکردنی خێڵ و هۆزو ئاین و مەزهەب کەمینە نەتەوەکان لە گوتاری سیاسی ڕزگاری نیشتمانی کوردستان بۆ هاوکاری نەکردنی یەکرێزی بۆ ئەوەی هاوکێشەی یەکیەتی نەتەوەیی کوردستان دروست نەبێت .

ه- هۆکاری سەرکردایەتی:-زۆرینەی سەرکردایەتی کوردلەمێژووی بزاڤی ڕزگاری خوازی کوردیدا

(سەرکردەکانیان یان ناوچەیی ،یان سەرەك هۆز،یان شێخ،یان مەلا یان پیاوی ئاینی بوون ،زۆربەی یاخی بونەکان هەل و مەرجی مەوزوعی دروستی نەکردبون پرۆژەی عەقلی سیاسی سەرکردایەتی پرۆژەیەکی لۆجیکی دانەڕێژراو لە سەر بنەمای سەربەخۆیی دەسەڵات و ستراتیژی ڕون و تاکتیکی جۆراو جۆر پەیوەندی نێوان تاکی کوردو سەرکردە پەیوەندیەکی ڕۆحانی نەبوە لە لایەك ئەو پەیوەندیە ڕۆحانیە بە میتۆدێکی پیرۆز گرێ بەست و وابەستەی ستراتیژی پرۆژەی ڕزگاری نەتەوەیی نەبووە هەمیشە تاك و سەرکردە پەیوەندیان پیرۆز ترو بەتین تربوە لە پەیوەندی تاك و ئامانج و ستراتیژی ڕزگاری کێشە کە پەیوەندی پیرۆزی خێڵەکی و ئاینی و \ کلاسیکی بۆ سەرکردەو سەرکردەش بۆ بنەماڵەو هۆزو خێزانەکەی زیاتر لە کێشەکە بەتێك \شکانی سەرکردەو جوڵانەوەکەی باوەڕ بە جوڵانەوەکە نامێنێ چونکە سەرکردە جێگەی کێشەکەش دەگرێتەوە لەم خاڵەدا سیستمی شوان ومێگەڵ دێتە ئاراوە مێژووی بزاڤی کوردایەتی شایەتی ئەم حاڵەتەیە .

و- ئایدۆلۆژیاو دبلۆماسی:- زۆر جار مێژووی کورد و جوڵانەوەکەی بێ ئایدۆلۆژیاو بێ پرانسیپی سیاسی و هتد بووە چونکە پەیوەندیە خێڵەکی و دبلۆماسی و ئاینی گریقەتەکە سەروتر بوە لە ئایدۆلۆژیاو هتد.سەرکردەو ئایدۆلۆژیا ئاوێتە نەبون و زۆر جاران سەرکردە لە سەرو ئایدۆلۆژیاوە بوە ئایدۆلۆژیاش لە لایەن بیریاری کوردی یان کوردستانی لە ڕوی هزری یەوە وەبەرنەهێنراوە بەڵکو (استعارە) کراوە خواستراوە چونکە کوردایەتی کوردستانی بونی شۆڕش وەك پرۆژەیەکی دەستوری ئاینی و هزری کەلتوری و ڕۆشنبیری لە زێدگەی خۆیەوە سەرچاوەی نەگرتوە بەڵکو کاریگەری دەرەکی و هزری ئایدۆلۆژیای گەلانی تر وەك ئەزمون چوارچێوەی کوردایەتی کوردستانی بۆ هێناوینەتە بەرهەم هەرگیز سەرکردەی ئێمە خوڵقێنەری ئایدۆلۆژیا نەبوە نەیتوانیوە ڕێبازەکەی ببێتە ئایدیایەکی نەتەوەی پیرۆز کە راو کە زەهن و کەلتوری سیاسی و ئەخلاقی سیاسی کوردی بچەسپێ و لە گەڵ ئەمەش دا لە پەیوەندی دیبلۆماسی دا سکشت خواردوو بووە چونکە دامەزراندنی پەیوەندی دیبلۆماسی و لۆجستی لە گەڵ دەوڵەتانی هەرێمی و جیهانی بە تایبەت دەوڵەتەکانی کە بە هەر هۆیەك بێت یارمەتی لۆجستی دابێت ئەو پەیوەندیە نەچۆتە چوار چێوەی کاری دیبلۆماتیکی یەوە بەڵکە پەیوەندیەکە لە لای کورد خۆیەوە بریتی بوە لە بەزەیی پێدا هاتنەوەی یان نەیتوانیوە پەیوەندی ئۆرگانی و ستراتیژی لەگەڵ وڵاتان و گەلانێ دا دابمەزرێنێ کە وەك هێزو بزاڤێکی نەتەوەیی لە ڕوی لایەنەکەی ترەوە سەیر بکرێ زۆربەی زۆری کاتی پەیوەندی یەدیبلۆماسی یەکان پەیوەندی ئاغاو نۆکەر بووە هەربۆیە ئایدۆلۆژیا لە ڕوی هزری و مامەڵە پێ کردنەوە نەبوەتە هۆی گۆڕینی شێوەکاری دیبلۆماسی یان پەیوەندی دیبلۆماسی جوڵانەوەکە نەبۆتە هۆی گۆڕینی لە ڕەگ وریشەی بزوتنەوەکە بە ئاقارێکی پۆزەتیڤ دا بەڵام بە دیوەکەی کەشدا کە نەگەتیڤە شکاوەتەوە.

ز- هۆکارەکانی ناوخۆ:- بزوتنەوەی ڕزگاری خوازی نیشتمانی کوردستان کە خۆی لە ئازادی (خاك –تاکی کورد –نەتەوە) سەربەخۆیی سیاسی و ئابوری هتد دەنوێنێ نەی توانیوە لە کایە کلاسیکیە کاریزمیە سەرنەکەوتوەکان تێ پەڕێنێت بە جۆرێك پانتایی و فەزای جوڵانەوە زۆر بەرتەسك بوە لە ڕوی دیموکراتی و سلوکی دیموکراسی و سیاسەتی پلورالیزمی ئایدیا جیاوەزەکان و نەبونی هزرو تێزی نوێ ی کوردایەتی کە گوتاری سیاسی کوردی هەمیشە پێویستی پێ یەتی بۆ نوێبونەوەی خۆی وە ئۆرگانی و سروشتی نەبونی تێزی بەرەی شۆڕش کە وجودی سەربەخۆی هەموو ئایدیاو پارت و ڕێکخراوەیی سیاسی ومەدەنی دروست بکات بەڵکو تەواوی ئەو پارت و ڕێکخراوە مەدەنی و چین و توێژە جیاوازانە هەمیشەلە فەرهەنگی دواکەوتویی وابەستەی دا

بون و قبولٚ نەكردنی ڕەخنە بۆ نویٚ بونەوەی شۆڕش و هتد هەروەها كاریگەری تا ئێستاش ماوی فیكرەی پارتی سەركردەو تێزی بە كردەوەی ستالینی لە كەلتوری حیزبی سیاسی كوردیدا و كایگەری پلانی سیاسەتی پەرت كردنی دوژمنان و بە هەمیشە جەنگی ناوخۆ بە ئامڕازە جیاوەزەكان لە ناو جەستەو ڕۆحی گەل و نەتەوەو حیزب و شۆڕش خۆیدا و هەمیشە دەشتی پڕلە ئاگری جەنگی ناوخۆیی كورد ئامادەیە بۆ شەڕی ناوخۆ لاوازی بارودۆخی زاتی دیوی ناوەوەی بزوتنەوەی ڕزگاری خوازی كورد بوەوكە هەمیشە شۆڕش بە گیانی شەكەت و بیٚ هێزی و نا سروشتیەوە هەنگاوی ناوەو ئەمەش دیوی نەگەتیڤی ستراتیژی جولاٚنەوەكەی دیاری كردوە كەلتورو ئاین و ئایدیای جیاواز ویەك نەگرتوش بەشێكن لە توخمی هۆكارە ناوەكیەكان .

ح-هۆكارەكانی دەرەوە :- كوردستان وەك ولاٚت و گەلانی كوردستان وەك نەتەوەو ئاین و مەزهەب هەمیشە وای كردوە كە داگیر كەرانی ڕاستەوخۆی كورد وەك درزی هاتنە ناو كوردستانەوە بە كاری بهێنن و وە ڕوانگەی دوژمنانی كورد وای كردوە كە بە هێزتر لە جولاٚنەوەی كوردی ترسناكی سەركەوتنی شۆڕشی كوردی پیشانی دنیاو گەلانی خۆیان بدەن هەمیشە كەلتوری نەتەوەسەردەستەكان بەحكومەتەكانیانەوە پڕن لەم مەسەلانە وە سیاسەتی نێودەولەتی و بەرژەوەندیە گەورەو بالاٚكان هی دەولەتەكانی گەورەو زل هێز و ولاٚتە داگیر كەرەكانی كوردستان زۆربەی كات یەكیان گرتۆتەوەو جولاٚنەوەی كوردی نەی توانیوە ئەو تەوقە بشكێنیٚ بە سەلماندنی كەلتوری كوردی و پاراستنی بەرژەوەندی زلهێزەگەورەكان و لە دەست نەدانی هەل ومەرجە سیاسیەكان كە وەك دیاردەیەك هەمیشە لە جیهانی نزیك بە كوردا دێتە گۆڕان تا ئێستاش تواناو هێزی مادی و ئابوری سەربازی و فیزیكی و تەكنیكی هتدی دوژمنان كایگەرانە ترو باشتر لەوانەی بزوتنەوەی كوردایەتی بە كارهێنراوە و بەمەش سیمای جولاٚنەوەی كوردی بیٚ ڕۆح كراوەو هێزی مەعنەوی بزوتنەوەی كوردایەتی هێشتا خۆی پیٚ ڕێك نەخراوە بە ڕێژەیەكی ڕەها بۆیە نەیتوانیوە هۆكارە دەرەكیەكان لە گەلٚ جۆرو كات و چۆنیەتی شۆڕشەكە بە شێوازێك بەكار بهێنیٚ كە هەموو خاڵەكانی تر وەك دیبلۆماسی وئایدۆلۆژی هتد هۆكارەكانی ناوەوەو دەرەوەی هتد ببنە فاكتەری ئاڵوگۆڕی سیاسی .

گ- هۆكاری سەربازی و تەكنۆلۆژی :-هەرگیز هێزی ڕزگاری خوازی نەتەوەی كورد لە ڕوی فیزیكی وە مرۆیی یەوە بە شێوەیەكی ڕەسمی سوپای ڕوبەروی هێزی داگیر كەران نەبۆتەوە لە هەمان كاتدا نەبونی تەكنیك و هونەری زانستیانەی جەنگ بە هۆی تەكنەلۆژیای ئامێری جەنگی یەوە زۆربەی كەرەستەی جەنگی كورد لە سەر دەست كەوتەكان بوە لە گەلٚ سوپای داگیركەران دا لە جەنگ وەیان كەمیٚ یارمەتی سیلاحی بچوكن تەقلیدی و لە بەرامبەر ئەوانەشدا دوژمنان جگە لە ئیدارەو سوپای تەكنەلۆژیای ئامێرو كەرەستە جەنگیەكانی سەردەم هێزی سوپای پیادەو تانك و زرێپۆش و هێزە تایبەتیەكان و هێزی سەربازی و ئاسمانی و فڕۆكەو كۆپتەرو چەكی كۆمەلٚ كوژو ڕۆڵێكی سەركەوتنی بووە وە كوردیش ئەتوانیٚ بە هۆی دروست كردنی چەكی مۆدێرن و نا تەقلیدی و ڕۆكێتی بالیستی كە لە ڕوی تەكنیكی یەوە پێش بخرێت هەڕەشەو مەترسی جەنگینی سوپاو گەلانی سەر دەستی پیٚ بترسێنیٚ كە هیچ نەبیٚ جەنگی شۆڕشی خەڵكی كوردستان نەكەن ئەگەر بێت و ئەو جەنگە بكەن دیارە جگە لە دەسەلاٚت نەتەوەو كەلتورەكەیان داخوازو خوازیاری ئەو جەنگەیەو وەك چۆن داگیر كەران گویٚ بە هیچ سیستم و یاسایەكی نێودەولەتی و جەنگ نادەن دەبێت كورد جگە لە ڕاكێشانی سەرنجی ڕای گشتی و جیهانی و گەلانی ناوچەكە بەلاٚم ئامێرو كەرەستە سەربازیەكان ئامێرو تەكنەلۆژیە سەربازیە مۆدێرنەكان بە هەر نرخیٚ بیٚ دەست بخەن و مامەڵەی هەمان شێوە لەگەلٚ سوپای كۆلۆنیالی داگیركەردا بكەن كە ئەمەش بەشێكە لە ستراتیژی نویٚ ی بزوتنەوە ڕزگاری خوازی نیشتمانی خەڵكی كوردستان ئەزمونی سەربازی نویٚ بخولقێنیٚ كە فشاری دەرونی بخاتە سەر دەسەلاٚ ت و خێزان وشەقامی گەلانی داگیر كەر ئەگەر سۆزو هاریكاری جولاٚنەوەی كورد نەكەن لایەنی كەم لە دوژمنایەتی كردنی بترسن جەنگ لە كوردستان بخرێتە ناو جەرگەی دوژمن بە كردەوە .بەمەش تا ڕادەیەك بلاٚنسی هێز تەریب دەبێت بۆ ئیرادەی ڕزگاری و سەركەوتن .